

2.12.2022

Kunnat ja kuntayhtymät

Hyvinvointialueet

Hyvinvointialueen on huolehdittava lastensuojelun laadusta ja lainsäädännön noudattamisesta rekrytoidessaan sosiaalityöntekijöitä

Valvontaviranomaisten havaintojen mukaan osa kunnista on rekrytoinut lastensuojelun sosiaalityöntekijöitä määräaikaisiin virkasuhteisiin järjestelyin, jotka muistuttavat henkilöstövuokrausta. Kunnat ovat maksaneet suoraan sosiaalityöntekijöille maksetun palkan lisäksi yrityksille sosiaalityöntekijän viranhoitoon liittyviä korvauksia. Vastavasti sosiaalityöntekijät ovat kunnan maksaman palkan lisäksi voineet saada heidät kunnalle työhön välittäneiltä yrityksiltä viranhoitoon liittyviä palkkioita, korvauksia ja etuja.

Tämän ohjeen tarkoituksena on nostaa esille edellä mainittuun toimintatapaan liittyvät keskeiset ongelmat sekä ohjata lastensuojelupalveluja jatkossa järjestäviä hyvinvointialueita asianmukaiseen menettelyyn. Vaikka ohje on suunnattu nimenomaan lastensuojeluviranomaisille, soveltuu se monelta osin myös muihin sosiaalipalveluihin.

Ohje koskee kuntia ja kuntayhtymiä 31.12.2022 saakka ja hyvinvointialueita 1.1.2023 alkaen.

Omavalvonnalla varmistetaan palvelujen laatu

Lastensuojelussa tulee toimia niin, että sosiaalityöntekijän ja lastensuojelun asiakkaana olevan lapsen sekä perheen ja muiden läheisten välillä on mahdollisuus jatkuvaan ja luottamukselliseen vuorovaikutukseen. Henkilöstön suuri vaihtuvuus on riski palvelun laadun, tiedonkulun, osaamisen arvioinnin ja perehdytyksen toteutumiselle. Lyhyet sosiaalityöntekijöiden virkasuhteet vaarantavat lastensuojelun sosiaalityön jatkuvuuden ja heikentävät luottamuksellisen asiakassuhteen syntymistä. Hyvinvointialueiden tulee hyödyntää kaikkia mahdollisia käytettävissään olevia keinoja vakituisten sosiaalityöntekijöiden virkojen täyttämiseksi. Henkilöstön suuri vaihtuvuus on riski, joka pitää omavalvonnan keinoin minimoida.

Julkisen vallan käytön on oltava riippumatonta

Lastensuojelun sosiaalityö on tavoitteellista muutostyötä, jossa kajoetaan syvälle lapsen ja perheen yksityisyyteen. Käyttäessään julkista valtaa sosiaalityöntekijä toimii virkavastuulla ja hänellä on päävastuu lapsen edun toteutumisesta, lastensuojeluasian valmistelusta, palvelujen suunnittelusta ja niiden toimeenpanosta. Järjestely, jossa viranhaltija on tämän ohjeen alussa kuvatulla tavoin samaan aikaan työhönsä liittyvässä oikeudellisessa suhteessa sekä julkiseen palvelujen järjestäjään että yksityiseen toimijaan, heikentää luottamusta viranomaistoimintaan ja lapsen edun toteutumiseen lastensuojelussa. Valvontaviranomaisten käsityksen mukaan hyvinvointialue ei voi myöskään siirtää sille viranomaistyönantajana kuuluvia velvoitteita, kuten palkkioiden, korvausten ja etujen maksamista viranhaltijoiden tekemästä työstä, osaksikaan ulkopuoliselle taholle (KHO 2014:98).

Valvontaviranomaiset korostavat hyvinvointialueen velvollisuutta varmistaa, että sen vastuulla olevissa palveluissa noudatetaan lakia.

Lisätietoja antavat:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto sosiaalihuollon johtava ylitarkastaja Sari Husa, puh. 0295 017 361

Itä-Suomen aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Satu Syrjälä, puh. 0295 016 944

Lapin aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Marjut Aikio, puh. 0295 017 384

Lounais-Suomen aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Sini Virtanen, puh. 0295 018 017

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ylitarkastaja Päivi Ahvenus, puh. 0295 018 575

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto lakimies Pirjo Mäkeläinen
puh. 0295 017 580

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto lakimies Päivi Vuorinen, puh. 0295 209 402 ja ylitarkastaja Taija Jokimaa-Frusti, puh. 0295 209 323

Aluehallintovirastojen sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@avi.fi ja Valviran sähköpostiosoitteet etunimi.sukunimi@valvira.fi